

AZ
ALSÓ-LENDVAI
ÁLLAMSEGÉLYLVEL FENNTARTOTT
POLGÁRI FIU-ISKOLA
TIZENHETEDIK
ÉRTESITŐJE

AZ
1888—89. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE:
DR. BARTHA GYULA
IGAZGATÓ.

ALSÓ-LENDVÁN,
NYOMATOTT SZABÓ GYÖRGY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1889.

Tartalom.

- I. Az 1888—89. iskolai év fontosabb mozzanatai stb.
- II. Az intézet helyi felügyelete.
- III. A tanító-testület és foglalkozása.
- IV. Az eltanított tananyag s a használt tankönyvek.
- V. Az intézet szerelvényeinek gyarapodása.
- VI. A tanulók érdemsorozata.
- VII. Statisztikai kimutatás a tanulókról.
- VIII. Statisztikai kimutatás a tanulmányi előmenetelről.
- IX. Kimutatás az eltávozott tanulókról.
- X. Főtékonyság.
- XI. Segélyezett és jutalmazott tanulók.
- XII. Szükséges tudnivalók.

I.

Az 1888—89. iskolai év fontosabb mozzanatai.

Az intézet állapota és belső vezetése.

A most záródó iskolai év, tanintézetünk életében a 17-ik, az egész ország közoktatás ügyét ért súlyos csapás — Trefort Ágoston miniszterünknek augusztus 22-én bekövetkezett halála — által okozott nemzeti gyász sötét borulatába vette kezdetét. Ezen fényes alak váratlan letünése magyar közoktatásügyünk egeről, a hazafiai fájdalom egész közvetlenségével hatott mi reánk különösen, kik itt az ország hatarszélén idegen népek tözsomszédságában, idegen ajku lakosság közepette állunk őrt a magyar nemzeti műveltség védváraul állított kis tanintézetünkben, melynek alapítója, teremtője a dicsőült emlékű Trefort miniszter volt. Az ő 16 éves miniszteri fáradhatatlan és lelkes tevékenységének mindjárt első napjain, a bibliai teremtés történetének hasonlóságával egy »Legyen« szavára, állott elő intézetünk a semmiből; ő gondozta, ápolta, nevelte a gyöngye csemetét s látta el az anyagi fenntartásához szükséges állami segélyvel annyira, hogy ma már a község anyagi hozzájárulásának aránylag semmivé törpülő segélyforrása mellett is, mint életképes fa daczol az idők viszontagságaival s nyújtja szellemi gyümölcseit városunk és vidékünk műveltségre törekvő ifjúságának. Méltó hálával és gyermeki kegyelettel áldozunk azért az ő nemes emlékének, melyet a nemzet minden hazafias érzelmű fiával együtt mi és hálásszívű tanítványaink tisztán őrizünk kebleinkben, lelkesedve az ő lánglelke melegénél, midőn a hazafias kötelesség teljesítésében a közöny, a gyöngyelelkűség, a szegénység, az előítéletek s a csökönység nehéz akadályokat gördítenek utunkba!

A gyászszal kezdődött iskolai év folyama egyébként csendesen és zavartalanul vitte hajónkat kissé megfogyott népességével. Az iskola beléletében minden nevezetesebb esemény közbejötté nélkül folytattuk rendes munkánkat a régi mesgyék között, haborítatlanul.

A beiratások augusztus 31-től szeptember 4-ig mentek végbe egyidejűleg a javító- és felvételi vizsgálatokkal, a következő eredmény mellett:

Az I. osztályba beiratott 14 tanuló. Ezek közül 3 ismétlő; 8 az elemi iskola IV., 1 az V., 2 pedig a VI. osztályából hozott bizonyítványa, illetve felvételi vizsgálat alapján vétetett fel.

A II. osztályba beiratott 12 tanuló; közülök 1 ismétlő, 11 haladó.

A III. osztályba beiratott 13 tanuló; közülök 2 ismétlő, 1 javító, 10 haladó.

A IV. osztályba beiratott 10 tanuló; közülök 1 javító, 9 haladó.

Összesen felvétetett tehát a 4 osztályba 49 tanuló, azaz 8-czal kevesebb mint tavaly.

A beirt tanulók viszonyait minden oldalról feltüntető statisztikai táblázatot hátrább közölvén, itt csak azt kell megjegyeznünk, hogy új növendékeink között csupán 6 vidéki van és jöllehet a vidékről jött növendékek számaránya az egész létszámhoz most valamivel (3%) kedvezőbb a tavalyinál, mindazáltal még mindig feltűnő az a megmagyarázhatatlan közöny, melylyel a vidéki közép- és kivált a földműves osztály iskolánkiránt viseltetik. Különösen felismerhető a vidéki idegen ajku lakosság visszahuzódása, mely ezelőtt 3—4 évvel is még 10—11 növendéket adott iskolánknak évente, míg a mult tanévben a vidékről jött idegen anyanyelvűek száma csak 4-et, az idén meg csupán 1-et tett ki. Ezen különös jelenség okát annál kevésbbé lehet érteni, mivel az iskolánkból kikerült IV.—VI. osztályt végzett idegen anyanyelvű tanulók mindenike tisztességes pályát talált magának az életben s ezek példája inkább vonzólag mint idegenítőleg hathatna a vidéki idegenajku szülőkre. Nem mulaszthatjuk el azért e helyen is felkérni a vidéki lakosság szellemi vezetőit: az igen tisztelt lelkész, jegyző és tanító urakat, hogy hazafias érzületeik által buzdittatva intsék, serkentsék a népet gyermekeik felsőbb iskoláztatására, mire oly kínálkozó és olesó alkalom áll nyitva a tőszomszédságukban levő városunkban, sbefolyásukat sziveskedjenek érvényesíteni ezen szent ügy érdekében, ezzel is bebizonyítván, hogy a vezetésükre bizott népnek nemcsak jelen, hanem jövőbeli boldogulását hazafias szívéükön viselik!

A szept. 4-ét követő napokon megtörténtek az előkészületek a rendes tanítás megkezdéséhez; a növendékek tankönyvekkel és rajzeszközökkel elláttattak, az osztályfőnökök leiratták a heti órarendet s megadták a szükséges utasításokat.

Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. 8 an ment végbe a róm. kath. templomban előzetesen megtartott »Veni Sancte« után. A szept. 8. és 9-re eső ünnepek miatt azonban a rendes tanítást csak 10-én kezdhettük meg egy ideiglenes órarend szerint, mely szept. 25-ig volt alkalmazásban, a mikor a kir. tanfelügyelő ur által is jóváhagyott végleges órarend lépett érvénybe. E szerint folyt aztán a tanítás minden jelentékenyebb fennakadás nélkül egész a tanév végeig.

Irány- és mérvadónk volt a tanításban az érvényben álló miniszteri tanterv, melytől azonban — régebbi gyakorlat szerint — eltérés is történt annyiban, hogy az I. és II. osztályban a német nyelv is rendes tantárgyként tanítottot heti 2, illetve 1 órán. A latin nyelv az erre jelentkezettek csekély száma miatt az iskolaszék beleegyezésével az iskolai tanítás keretéből kivétetvén, magánoktatás tárgyává lett.

A tanító-testületben személyváltozások is történtek ugyan, de ezek csak ideiglenes természetűek. Kassai Nándor rendes rajztanár ugyanis tanulmányainak bővítése végett, saját kérelmére, a Nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 1887. nov. 15-én 26488. sz. a. kelt magas rendeletében engedélyt nyert arra, hogy a mult 1887/8 tanév alatt teendőit szakképzett helyettese által végeztethesse; azonban a mult tanévre nyert szabadságidejét nem használván föl, ennek igénybevételét ezen tanévre kérte, és a magas miniszteriumnak 1888. ápril 19-én 11917. sz. a. rendeletével meg is nyerte. Ennél fogva november 5-én Münchenbe utazván, teendőit Schwarcz Mór polgári iskolára képesített rajztanárjelölt vette át, mint a kit a kir. tanfelügyelő ur okt. 24-én 2306. számú rendeletével a rendes rajztanár helyettesítésével megbízott. Egy másik — még ideiglenesebb jellegű — változás a róm. kath. hittan tanítását érintette. Ugyanis Gaál István segédlelkész ideiglenes adminisztrátorrá történt kineveztetése folytán a róm. kath. hittan tanítását Rácz Ferencz, volt helybeli segédlelkész ur, vette át és végezte a rendes hitoktató visszatértéig, február hó 25-től ápril hó 1-ig.

E helyen jegyezhetjük fel, hogy Pataky Kálmán segédtanárnak a megyei törvényhatósági közigazgatási bizottság az iskolaszék meghallgatásával engedélyt adott egy helyben megindítandó társadalmi és helyi érdeki hirlap szerkesztésére, mely »A l s ó - L e n d v a i H i r a d ó« cím alatt január elején meg is indult. Murkovics János kartársunk áthatva azon tudat által, hogy a zene a kedélyi és erkölcsi nevelésnek kétségbe nem vont hathatós eszköze, ajánlkozott növendékeink részére egy díjtalan hegedű-tanfolyamot nyitni és vezetni, melybe a hegedűre hajlammal és tehetséggel bíró azon tanulók vétethetnének föl, a kik a rendes tantárgyakban kifogástalan szorgalmat és előmenetelt tanúsítanak. Ezen elismerésre méltó s ügybuzgóságra valló ajánlatot az iskolaszék a tantestület meghallgatása mellett elfogadván, a tanfolyamban résztvevő szegénysorsu tanulók használatára 8 drb hegedűt és hangjegy-állványt szerzett be a »zeneszerék alapja« czimen kamatozás alatt levő összegből, 40 frtnyi költséggel, mire a tanfolyam márcz. elején meg is nyílt 18 növendékkel, a kik hetenként 3 órán nyertek oktatást a hegedűben.

A z i n t é z e t v e z e t é s e é s r e n d t a r t á s a a z é r v é n y b e n l e v ő m i n i s z t e r i »U t a s í t á s « é r t e l m é b e n g y a k o r o l t a t o t t s a z e b b e n k i s z a b o t t h a t á s k ö r b e t a r t o z ó ü g y e k e t a t a n t e s t ü l e t h a v o n k é n t r e n d e s e n m e g t a r t o t t t a n á c s k o z m á n y a i n t á r g y a l t a é s i n t é z t e e l . T a r t o t t u n k e t a n é v b e n 11 r e n d e s , 1 r e n d k i v ü l i é s 3 o s z t á l y o z ó é r t e k e z l e t e t , A z i s k o l a s z é k b e n v a l ó k é p v i s e l t e t é s e v e l a t a n t e s t ü l e t u j o l a g a z i g a z g a t ó t b i z t a m e g a z e z e n t a n é v v e l k e z d ő d ő t t c y k l u s t a r t a m á r a . A z í r á s b e l i d o l g o z a t o k k é s z í t t e t é s e k ö r ü l i e l j á r á s t s z a b á l y o z ó , 1888. május 2-án 2195. sz. a. kiadott magas miniszteri rendeletet e tanévben érvénybe léptettük ; ugyszintén a tankönyvek használata, a középiskolából a polgári iskolába való fölvétel s a magánvizsgálatok körüli eljárás tárgyában f. évi május 12-én 6364. sz. a. kiadott magas miniszteri rendeleteket is figyelembe vettük és kellő intézkedések tárgyává tettük.

A t a n ó r á k l á t o g a t á s a a n ö v e n d é k e k r é s z é r ő l á l t a l á b a n k i f o g a s t a l a n p o n t o s s á g g a l f o l y t e g é s z é v e n a t : i g a z o l a t l a n ó r a m u l a s z t á s a r á n y l a g c s e k é l y s z á m b a n t ö r t é n t .

A z i s k o l a e g é s z s é g ü g y e — h á l a a g o n d v i s e l é s n e k — m i n d v é g i g n a g y o n k e d v e z ő f o k o n á l l o t t . J á r v á n y o s j e l l e g ű , v a g y m á s n a g y o b b é s h o s s z a b b l e f o l y á s u b e t e g s é g i e s e t e k a k o m o l y m u n k á b a n n e m o k o z t a k f e n n a k a d á s t s e m a t a n á r i k a r t a g j a i , s e m a n ö v e n d é k e k k ö z ö t t , s ő t k ö n n y e b b b e t e g s é g i e s e t e k i s c s a k g y é r e n a d t á k e l ő m a g u k a t . A m u l t t a n é v v é g é n a 12 é v e t b e t ö l t ö t t t a n u l ó k a t a h e l y b e l i k ö r o r v o s u r ú j r a o l t o t t a s i g y a z 1887. évi 22. t.-cz. rendelkezéseit a felvételeknél megtarthattuk. Növendéceinknek egészségük megóvására minden kínálkozó alkalommal adtunk egyénileg is utasításokat s az egészségtan tanítója iparkodott hogy a tanítás folyamán felölelt szabályok gyakorlati alkalmazásba is átmenjenek. A téli enyhe időjárás miatt a tanulók korcsolya egylete élénkebb tevékenységet ugyan nem fejthetett ki, de ennek kárpótlásául a tavaszi évszakban örvendetes előjelként láttuk a rendszeres játékok, nevezetesen a labdázás felkarolását, a melylyel — mint általán minden szervezett játékkal — szemben tapasztalt különös idegenkedésüket már régóta iparkodtunk leküzdeni s az utczai csavargások és rendetlenségek helyett a szervezett játékokat meghonosítani. Reméljük, hogy a mit jó tanácsaink eleddig meggyökereztetni nem voltak képesek, azt a nagyobb városokból ide szivárgó divat hatalma könnyű szerrel szokásba hozza s megkedvelteti.

A v a l l á s - e r k ö l e s i é r z ű l e t á p o l á s á r a é s o k s z e r ű f e j l e s z t é s é r e m i n d e n k i t e l l e t h ő t m e g t e t t ű n k u g y t a n í t á s u n k n e v e l ő é s j e l l e m k é p z ő í r á n y b a n v a l ó v e z e t é s e v e l , m i n t g y a k o r l a t i l a g a j ó r a , s z é p r e é s n e m e s r e v a l ó s z o k t a t á s s a l . A r ó m . k a t h . n ö v e n d é k e k v a s á r - é s ü n n e p n a p o k o n r é s z t v e t t e k a r e g g e l i i s t e n i t i s z t e l e t e n , é s

pedig deczemberig a régebbi gyakorlat szerint tanáraik sorszerinti felügyelete alatt, azután meg a róm. kath. templom restaurálásának befejezése után a karzaton nyervén helyet, itt Murkovics János ének- és zenetanár kartársunk (egyszersmind kath. kántortanító) buzgó vezetése és felügyelete alatt betanult egyházi kardalok éneklésével járultak hozzá az ájtatosság emeléséhez; vallási szertartásaikat (gyónás, áldozás) karácsonykor és husvétkor rendesen megtartották, s a Szentség-imádasra rendelt napokon — decz. 14-én meg január 18-án — hitoktatójuk vezetése alatt végezték az ájtatosságokat. Junius 4-én Hidassy Kornél szombathelyi megyéspüspök ur öméltósága bérma-körútjában városunkat is szerencsétlétvén, kath. növendékeinket a bérmalás szentségével látta el. A mózesvallásu növendékekre való tekintetből szombaton d. e. 10 órán tul rendes tantárgyak nem voltak beosztva az órarendben. A hitoktatókat a tantestület értekezleteire rendesen meghívtuk.

A tanuló k erkölcsi magaviselete s fegyelmi állapota tekintetében a mult évi Értesítőnkben jelzett örvendetes javulás e tanév folyamán is állandónak mutatkozott annyira, hogy komolyabb beszámítás alá vonható vétséget csupán egy tanuló követett el; ennél azonban enyhítő körülményül szolgált az, hogy arra szülei által lett kényszerítőleg utalva. Ezen egy esettől eltekintve, növendékeink erkölcsisége általában kifogástalan s fegyelmi magatartásuk is jó volt, habár itt-ott fordultak elő komolyabb, vásottságra és megátalkodottságra mutató csinytetek és kihágások is, melyekkel szemben a szeretetteljes intés és belátásra vezető oktatás kellő fogamatja hiányában szigorubb fenytékhöz kellett folyamodnunk a rosz példa elharapózásának megakadályozása végett.

A növendékek szorgalmát és tanulmányi előmenetelét részletesen feltüntetik az illető czim alatt közölt kimutatások, melyek általán kielégítő eredményt mutatnak ugyan, de egyeseknél jogos panaszra is adnak okot; annyival inkább, mert a mutatkozó elégtelen eredmények a legtöbb esetben nem a tehetség, hanem a szorgalom és figyelem hiányával állanak okozati összefüggésben, és mert az egyes osztályok csekély népessége lehetővé tette a tanárnak, hogy mindenik növendékével sokat foglalkozzék s ezek individualis képességeihez alkalmazkodjék. A hiányokat egyébiránt legszembetönbben látjuk az olyan tantárgyaknál, a melyek megkövetelik, hogy az iskolában tanult részletekben a tanuló otthon is gyakorolja magát; erre azonban sem szüleik, sem felügyelő házi gazdáik által nem szorittatván, a hanyagság mintegy a magánkörülmények természetszerű folyománya áll elő.

Az országos tantervben előirt tananyagot mindemelltt lényegében egészen feldolgoztuk, Legnehezebben sikerült ez az I.

osztályban, melyben — daczára, hogy az idén már a felvételi vizsgálatokat általánosan kötelezőkké tettük — aránylag sok hiányos előképzettségű tanuló volt. Hogy milyen viszonyok közt van polgári iskolánk az elemi iskolákból jövő ujonczok képzettségét illetőleg, annak elszomorító illusztrálására szolgál a felvételi vizsgálatoknál tett az a tapasztalat, hogy az elemi iskola VI. osztályát végzettek között is találkozik olyan, a ki írni és olvasni még csak tűrhető folyékonyssággal sem képes. Míg a viszonyok e tekintetben nem javulnak, addig nekünk sem lehet reményünk hogy az I. osztályt kellő előképzettséggel bíró növendékekkel népesítsük be, a mi aztán szükségkép magával vonja a tanítás normális színvonalának alább szállítását a felsőbb osztályokban is. Egyébként a rendelkezésünkre álló szemléltető eszközök sokoldalú felhasználása mellett iparkodtunk a tárgyat könnyüvé, az oktatást értelemfejlesztővé tenni, minél fogva a haladás osztályról-osztályra mind könnyebben és gyorsabb tempóban történt. Az egyes tantárgyak tanítása körül mutatkozó nehézségek közül csak azt említhetjük meg, hogy téli tornahelyiség hiányában a tornatanítás a téli időszakban csak az egyik osztály tantermében elhelyezett korláton végzett gyakorlatokra szorítkozott.

Az iskolaszék részéről hivatalos kiküldetésben látogatásukkal szerencsétlettek Balogh Árpád, Fuss Nándor, Bellosics János, Brenner György, Tausz Ferencz és Pollák Lázár iskolaszéki tag urak, kik látogatásaik eredményéről jelentést tettek az iskolaszéknek.

Ő Felsége a király legmagasabb nevenapját intézetünk megünnepelte. Trefort Ágoston boldogult miniszterünk emlékére szeptember 11-én a róm. kath., 12-én pedig az izr. templomban tartott requiemen kegyelettel résztvettünk. Rudolf trónörökös Ő fenségének váratlan villámesapásként sújtó halálhíre miránk is mélyen megrendítőleg hatott s az egész országot elborító gyászban tanintézetünk is tört reményektől sajgó szívvvel osztozott; temetése napján — február 5-én az országos gyász jeléül a tanítás szünetelt s a dicső halott emlékére a róm. kath. templomban február 12-én tartott gyász-istentiszteleten növendékeinkkel együtt az ujonnan készült gyászlobogó alatt igaz kegyelettel vettünk részt.

A társadalom érdekeltsége iskolánk iránt az idén is a jótékonyosság terére szorítkozott, melyen elismerésre méltó példával járt elől a helybeli értelmiség színe-java. A szegénysorsu tanulók ingyenes ételmezése s a szorgalomban, előmenetel- és jó magaviseletben kitünőbbek megjutalmazása céljából egyesek részéről a humanitásnak igen szép jeleit tapasztaltuk. Mindezekről az illető czím alatt részletesen is megemlékezvén, itt különösen csak a helybeli takarékpénztart emeljük ki, melynek iskolánk részére hosszú évek során tett 800 frtot meghaladó adományai

közt az idén megszavazott és kiutalt 60 frtnyi adomány a 14-ik sort foglalja el. Oly tény, a mely minden »Demosthenesnél szebben beszél.«

A tanévet bezáró vizsgák június 18-án kezdődőleg némi megszakításokkal június 25-ig mentek végbe, mely napon reggel megtartott hálaadó istentisztelet után a tanév ünnepélyesen bezáratott.

II.

Az intézet helyi felügyelete.

Iskolánkra, ennek községi jellegéből kifolyólag, a közvetlen helyi felügyeletet a polgári községi iskolaszék gyakorolja a miniszt. »Utastítás«-ban megszabott hatáskörön belül. A tanévet megelőzőleg, augusztus 26-án tartott községi képviselő-testületi ülésen az 1888^{8/9}—1891^{1/2}-ig terjedő 3 éves cyklusra az iskolaszék tagjai újra választották s ezekhez törvény szerint a helybeli hitfelekezetek lelkészei s a tantestület képviselője is meghivatván. szeptember 4-én tartott ülésen az iskolaszék megalakult, elnökévé régi, tapasztalt, ügybuzgó elnökét K. Hajós Mihály ügyvédet újra megválasztván. Az így megalakult iskolaszék kebelében azonban Dirnbeck Ferencz esperes-plebánosnak november 24-én váratlanul történt elhunytá folytán az a változás állott be, hogy helyére hivatali utódja, Kiss Pál h. esperes és plebános hivatott be. egy-szersmind az előde által viselt alelnöki tisztség is rá ruházta.ván, Az iskolaszék jelenlegi alakulatát az alábbi összeállítás tünteti fel.

ISKOLASZÉK.

Elnök: K. Hajós Mihály, ügyvéd.

T a g o k :

1. Balogh Árpád, birtokos.
2. Dr. Bartha Gyula, a tantest. képviselője, jegyző.
3. Bellosics János, birtokos, pénztárnok
4. Brenner György, birtokos.
5. Fuss Nándor, gyógyszerész, gondnok.
6. Dr. Király Mór, járási orvos.
7. Kiss Pál, h. esperes és plebános, alelnök.
8. Laubhaimer Oszkár, kir. közjegyző.
9. Pollák Lázár, kereskedő.
10. Ráth János, birtokos.
11. Schacherlsz Mózes, kerületi rabbi.
12. Tausz Ferencz, tak. pénzt. I. könyvvezető.

Az iskolaszék a lefolyt tanév folyamán tartott 1 alakuló, 10 rendes havi és 2 rendkívüli ülést, melyeken a következő fontosabb ügyek képezték a tanácskozás és intézkedés tárgyát:

a) Trefort Agoston boldogult közokt. miniszternek elhunyna fölött mélyen érzett hazafias fájdalomát s nemes emlékét az iskolaszék jegyzőkönyvében megörökítette.

b) Elintézte a tanulók részéről tandíj-elengedések tankönyvekkel, rajzszerekkel s ingyenes étellemezzel való segélyezések tárgyában benyújtott folyamodványokat; fölülvizsgálta a tantestület által megállapított tanóra- és tárgyfelosztási tervet s a heti órarendet, s megszavazta a szegény tanulók tankönyvekkel és rajzszerekkel való ellátására szükséges összeget.

c) Folyamodott a hercegi uradalmak zárgondnoksághoz, hogy a várépületbe vezető külső lépcsőzet jó karba állíttassék, ugyszintén azért is, hogy a vár aljában levő régi kút kitisztogattassék s használható állapotba hozassék. Felkérte a hercegi javak helybeli tisztartóságát, hogy az iskola helyiségekhez vezető, de ezekhez nem tartozó belső lépcsőzetek kellő tisztogatása s ez által az iskola közvetlen környezetének a fertőző piszkoktól való megóvása tekintetében kellő intézkedéseket léptessen életbe.

d) Murkovics János ének- és zenetanár kérelmére megengedte, hogy az általa létesítendő ingyenes hegedü-tanfolyamra felvett szegénysorsu tanulók részére a zeneszerek alapjából 40 frt hegedük és hangjegy-állványok beszerzésére felhasználtsassék.

e) Az iskola pénztári számadásainak szabályszerű összeállítására bizottságot küldött ki; az iskola anyagi szükségleteinek fedezéséről gondoskodott, s havonként rendszeren kiküldötte egyes tagjait az iskola meglátogatására.

f) Targyalta és elintézte a tantestület által elébe terjesztett ügyeket és javaslatokat s az ülésekről felvett jegyzőkönyveket a kir. tanfelügyelőség jóváhagyása alá terjesztette, a honnan minden módosítás nélkül érkeztek vissza.

g) A szorgalomban, előmenetelben és magaviseletben kitünőbb tanulók jutalmazása céljából a közönség körében gyűjtéseket eszközölt s 1 szegény tanuló ingyenes étellemezéséről társadalmi uton gondoskodott.

Ez az iskolaszék tevékenységének átnézetére szolgáló vázlatos kép a lefolyt tanévről, melyen a ki nagyobb szabásu terveket, mélyre hatóbb kezdeményeket vagy a késő jövőre is kiható intézkedéseket keres, ilyent bizonyára nem talál. Mindazáltal méltán léphet fel azon szerény igénynyel, hogy az adott viszonyok között valósítható minden czélszerű, szükséges s az iskola érdekeire üdvös dolog fellelhető azon és hogy több nem történhetett, az nem a jóakarát és ügyszeretet, hanem külső eszközök elégtelenségén mult.

III.

A tanító-testület és foglalkozása.

Folyó szám	A tanító neve állása és képesítése	A tanított		A tanító		Jegyzet
		Tantárgyak	Osztályok	heti óraszám	működése éveinek sz.	
1	Dr. Bartha Gyula, igazgató, középiskolára képe- sített tanár.	Számтан Mértan	I. III. IV. II—IV.	13	14	Bölcsészettudor, unit. egyh. taná- csos, polg. iskola- széki jegyző.
2	Iványi Andor, polgári iskolára ké- pesített r. tanár.	Számтан Mértan Term. rajz Természettan Egészségтан	II. I. I—III. IV. II.	18	28	Az I. oszt. főnöke, a term. tud. szert. őre, r. k. iskola- széki tag és községi képviselő.
3	Káposztás Ferencz, polg. isk. képesített rendes tanár, okl. tornatanító.	Magyar nyelv Német Tornászat	I—III. I. II. I. IV.	17 2	15	A II. oszt. főnöke, a tan. és ifjúsági könyvtárak s a tornasz. őre, a jköri tan.-testület elnöke.
4	Kassai Nándor, polg. és középisk. képesített rendes rajztanár.	—	—	—	—	November óta szabadságon van tanulmányai bővítése végett
5	Murkovics János, elemi isk. képesített segéd-tanító.	Német nyelv Ének	III. IV. 1—IV.	8	36	Helyb. r. kath. kántor-tanító, a hegedü-tanfolyam vezetője.
6	Pataky Kálmán, polgári iskolára ké- pesített segéd-tanár.	Magyar nyelv Földrajz Történelem	IV. 1—IV. III. IV.	16	9	A IV. oszt. főnöke, a földrajzi szert. őre, a tan. érték. jegyz., lapszerk.
7	Schwarcz Mór, polg. isk. képesített tan., a r. rajztanár ideigl. helyettesítője.	Szabadk. rajz Mértani rajz Szépirás	1—IV. 1—IV. 1—III.	22	1	A III. oszt. fő- nöke, a rajzszer- tár őre.
8	Gáll István, róm. kath. hitoktató.	Hit- és er- kölestan	1—IV.	2	3	Helybeli r. kath. segédlelkész.
9	Schacherlsz Mózes, izr. hitoktató.	Hit- és er- kölestan	1—IV.	2	17	Kerületi rabbi.

Iskolaszolga: Simon F á n o s, kiszolgált közkatona.

IV.

Az eltanított tananyag vázlata s a használt tankönyvek.

1. Hit- és erkölestan.

a) A r ó m. k a t h. t a n u l ó k n á l.

I. II. osztály. Az »egri közép katekizmus« I. része. Bevezeőt rész. A hitről általában, annak szükséges voltáról és kellékeiről. Az apostoli hitvallás 12 ágazatáról. A parancsokról általában. Isten tisz, s az anyaszentegyház öt parancsa tüzetesen. Hetenként 1 óra.

III. IV. osztály. Az ujszövetségi bibliatörténelem az evang. s az apostolok cselekedeteinek nyomán, Róder Alajos tankönyvéből.

Az egyház szokásai és szertartásaiból: a szent idők és szent helyek, Harsányi J. szertartás tanából. Hetenként 1 óra.

b) A m ó z e s v a l l á s u t a n u l ó k n á l.

I. osztály. Bibliai történelem: Izrael a királyok alatt; az egyesült királyság 1—10-ig. A hittanból: Isten tulajdonságai.

II. osztály. Bibliai történelem: Izrael a királyok alatt, a szétesztott birodalom 11—24-ig. A hittanból: az erkölcsi kötelesegekről, Isten iránti kötelelsségek.

III. osztály. Bibliai történelem: A babyloniai fogságtól a bibliai kor. végeig. A hittanból: Önmagunk és felebarátaink iránti kötelelsségek s egy rész a szertartásokból.

IV. osztály. Bibliai történelem: A makkabeusi szabadságharcról a jelenkorig. A hittanból: mint a III. osztály. — Tankönyv mind a 4 osztályban: Dr. Zsengeri Hittani hármaskönyv II. kt. Hetenként 1—1 óra.

2. Magyar nyelv.

I. osztály. Az érteimes olvastatás gyakoroltatása a tartalom megértéséhez szükséges magyarázatokkal; néhány könyveben felfogható költemény beemléztetése.

A mondat használatának feltüntetése után a pusztá és bővített mondat ismertetése. Az egyes mondatrészek kifejezésére használható beszédrészek, s ezzel kapcsolatban az alaktan, főszlyt fektetve a szók helyes kiírására. Azon ragok csoportosítása után, miket a mondat részeiül használható egyes szavak felvehetnek, az igék, főnevek s melléknevek képzői lettek ismertetve.

Írásbeli dolgozatok anyagául részint szóról-szóra, részint szótagolt másoltások, részben diktandó iratások szolgáltak; továbbá egyes olvasmányok tartalmának szabadon való feltüntetése, néhány kisebb leírás készítettése. K. k. Dr. Szinnyi J. Iskolai magyar nyelvtan I. r. és Lehr-Riedl Magyar olvasó könyv. I. r. Hetenként 5 óra.

II. osztály. A bővített mondat kiegészítéseül — az I oszt. tanultakon kívül — a határozók részletes tárgyalása. Az összetett mondat használatának feltüntetése után a függő s független viszonyban levő összetett mondatok ismertetése. A többszörösen összetett mondat ismertetése.

Írásbeli dolgozat anyagául szótagos másoltatás, diktando íratáson kívül egyes darabok szabadon való leírása s néhány kisebbszerű elbeszélés készítése szolgált. K. k. Dr. Szinnyei Iskolai magyar nyelvtan II. r. s Lehr-Riedl. Magyar olvasókönyv II. r. Hetenként 5 óra.

III. osztály. A rendszeres magyar nyelvtan tüzetes tárgyalása után a hangsúlyos verselés ismertetése főbb vonásokban. Írásbeli dolgozat anyagául diktandó íratás, elbeszélések s leírások szolgáltak. K. k. Dr. Szinnyei J. Rendszeres magyar nyelvtan III. r. s Lehr-Riedl Magyar olvasó könyv III. r. Hetenként 4 óra.

IV. osztály. Az egyszerű és szép irály kellékei s azok alkalmazása. Az anyag gyűjtés, az anyag elrendezés, a kidolgozás. A leíró, elbeszélő, értekező- és rábeszélő előadás ismertetése. Közéletbeli fogalmazványok szerkesztése. Az időmértékes verselés. Írásbeli gyakorlatok tárgyai voltak: levelek, folyamodványok, nyugtatvány, felmondás (házbérleti), számla, bizonyítvány, végrendelet szerződés, kötelezvény, leírás, elbeszélés. Olvasmányul Arany Toldyja. K. k. Novak Sándor Magyar irálytan és olvasókönyv. Hetenként 3 óra.

3. Német nyelv.

I. osztály. A betűk ismertetése után az írás- és olvastatás gyakoroltatása. Az egyszerű mondatalkotáshoz szükséges szótanulás az idetartozó alaktani szabályokkal. K. k. Graf J. Német nyelvtan I. r. Hetenként 2 óra.

II. osztály. Az egyszerű mondat kifejezésére szükséges alaktani szabályok folytatólagos ismertetése. Szó- és írásbeli fordításhoz szótanulás. K. k. Graf J. Német nyelvtan I. r. Hetenként 1 óra.

III. osztály. Eltérések a főnév ejtegetésénél. A főnév esetei és a viszonzó. A tulajdonnevek ejtegetése. A melléknév mint jelző. A melléknév fokozása. A személyes, mutató, visszamutató és határozatlan névmások. A számszó. A segédigék; gyenge és erős hajtogatásu igék cselekvő és szenvedő alakban. Az egyszerű bővített mondat szórendje. Fordítások szó- és írásban magyarból németre és viszont. K. k. Graf J. Német nyelvtan I. r. Hetenként 3 óra.

IV. osztály. Visszaható- és személytelen igék, továbbá az értelemmódosító segédigék, a származott és összetett igék hajtogatása. Határozók, viszony-, kötő- és indulatszók. Szóképzés. Az összetett

mondatok alkotásához szükséges elméleti szabályok, tekintettel a szórend helyes alkalmazására. Szó- és írásbeli fordítások beszédgyakorlatokkal. K. k. Graf J. Németnyelvtan. I. r. Hetenként 3 óra.

4. Mennyiségtan.

I. osztály. a) Szám-tan. A tízes rendszer. A négy alapművelet egész és tizedes számokkal. A számok oszthatósága. Legkisebb közös többszörös. A közönséges törtszámok négy alapművelete. A törtszámok kölcsönös átváltoztatása. Összevonások és szétbontások. Időszámítási feladatok megoldása. Példatárul: Barbierik T. Szám-tan. I. r. Hetenként 3 óra.

b) Mértan. Az egyenes vonal s ennek helyzetei a térben és rajzlapon. Távolságok összehasonlítása s a 4 alapművelet távolságokkal; távolságok mérése. A körvonal. — Körök és ívek összehasonlítása; a négy alapművelet körívvel; ívmérték. A szögek és ezek mérése. Egyenes vonalak kölcsönös helyzete a rajzlapon. Szögpárok: mellék-, csucs-, megfelelő-, váltó- és társszögek. Az idomokról általában; szimmetria. A háromszögek alaptörvényei és nemei. A négyszög és nemei. A sokszögek általában. Az idomok egybevágósága és hasonlósága, különös tekintettel a háromszögre. A területmértékek ismertetése s az egyenes vonalú síkidomok területszámítása, a közéletből vett gyakorló példákkal. Tankönyv: Suppan V. Rajzoló geometria. Hetenként 2 órán.

II. osztály. a) Szám-tan. Számolási előnyök és rövidítések. Rövidített sokszorozás és osztás. Az arányosság fogalma s a kettős tétel. — Az arányok és aránylatok s ezek alkalmazása az egyszerű hármasszabályra és százalékszámításokra. Tankönyv: Barbierik T. Szám-tan II. r. Hetenként 3 órán.

b) Mértan. A kocka szemléltetése és rajzolásából kiindulva: a pont, a vonal és sík a térben. Hasábok, hengerek, gömbök, kupok. A szabályos testek és a gömb. A testek szimmetriája, egybevágósága hasonlósága, egyenlősége. A testek köbtartalma és felszíne, ide vonatkozó gyakorlati számításokkal. Testminták készítése lemezpapírból. Tankönyv: mint az első osztályban. Hetenként 2 órán.

III. osztály. a) Szám-tan. Összetett arányok és aránylatok. Összetett hármasszabály egyszerű következtetésekkel s az összetett aránylatokkal. Egyszerű kamatszámítás. Közép határidő számítás. Egyszerű és összetett arányos osztás (társasági szabály.) Elegyítési számolás. Láncszabály. Tankönyv: Barbierik T. Szám-tan III. r. Hetenként 2 órán.

b) Mértan. Egyenesvonalú síkidomok adott arányban kisebbitett másolása s ennek alapján főképp a háromszögek congruentiája és hasonlósága. A középponti és a tengely szimmetria

alaptételei. A síkidomok szerkesztése meglevő adatok alapján. Az idomok átalakítása és osztása egyenlő meg arányos részekre. A körtan kibővítése. Tankönyv: Dr. Császár K. Szerkesztő Planimetria. Hetenként 2 órán.

IV. osztály. a) **S z á m t a n.** Az arany és ezüst súlymértékei, finomsága és értékszámítása. A hazai és ránc nézve fontosabb külföldi államok valutája és vert pénzei ismertetése az idevanatkozó számításokkal. A helyi és idegen váltók leszámolósa. Fizetés küldött és intézett váltóvol (rimessa és tratta.) Váltó kémlés. — Az algebrából: a 6 alapművelet és az első fokú egy ismeretlenű egyenletek. Tankönyv: Barbierik T. Számítan IV. r. Hetenként 3 órán.

b) **M é r t a n.** A tér felmérése és területének kiszámítása. A testek felületének és térfogatának kiszámítása, az algebra alkalmazásával a mértanra. K. k. Roller Geometria. Hetenként 1 óra.

5. Természettudományi tárgyak.

a) T e r m é s z e t r a j z.

I. osztály. Az őszi és tavaszi hónapokban növénytan (virágos növények és gombák; a téli hónapokban ásványtan (nehány kőzettel) természetes példányokon szemléltetve, K. k. Róth Növénytan elemei és Dr. Szabó Ásványtan kezdők számára. Hetenként 3 óra.

II. osztály. Állattan — jobbra természetes példányokon — szemléltetve. K. k. Kriesch Természetráajz elemei (állattan). Hetenként 3 óra.

III. osztály. Ásvány-kőzetan és geologia; tavasszal növénytan (általános rész, virágosak meghatározása, virágtalanok ismertetése.) K. k. Szécskay Ásványok természetrajza. Növénytan mint az I. osztályban. Hetenként 3 óra.

b) E g é s z s é g- é s é l e t m e n t é s t a n.

II. osztály. A levegő, lakás, ruházat, tisztaság, táplálék, munka, szokások, foglalkozási módok befolyása az egészségre. A betegekkel való bánásmód s a rögtöni balesetekben való első segélynyújtás módja. Közegészségügyi fontosabb szabályok tekintet a gyakoribb járványos betegségekre. K. k. Dr. Széll L. Életmentés és egészségtan polg. isk. számára. Hetenként 1 óra.

c) T e r m é s z e t t a n.

IV. osztály. Az erdők. A testek egyensulya és mozgása. K. k. Greguss Gy. Természettan. Hetenként 3 óra.

6. Földrajz és statisztika.

I. osztály. Magyarország részletes ismertetése összekötötésben a statisztikával. Magyarország függőleges tagozata és vizrajza. Az egyes vidékek természeti viszonyai, néprajza tekintettel a lakosok főbb foglalkozásának ismertetésére. Az ország politikai földrajza, éghajlata, terményei, állatai és népei. K. k. Hunfalvy-Schneider Földrajza I. r. Hetenként 2 óra.

II. osztály. Ausztria ismertetése után Európa egyes államainak vízszintes és függőleges tagozata, azok éghajlata, terményei és műveltségi viszonyai. Európa kedvező partfejlődése, sennek befolyása a kereskedelem és műveltség előhaladására. Európa nagysága, éghajlata, terményei és népei. K. k. Kozma Gy. Európa és Azsia. Hetenként 2 óra.

III. osztály. Amerika részletes, Ázsia, Afrika és Ausztrália általános ismertetése, azok vízszintes és függőleges tagosulata, éghajlata, terményei, műveltségi állapotai és politikai földrajza. A fölfedezések történelmének főbb mozzanatai. K. k. Kozma Gy. Földrajz III. r. Afrika, Amerika, Ausztrália és a földrajzi fölfedezések vázlata. Hetenként 2 óra.

IV. osztály. A föld felületének általános ismertetése. A matematikai földrajz elemei. K. k. Dr. Brózik K. Rendszeres természettani földrajz. Hetenként 2 óra.

7. Történelem.

III. osztály. A magyarok történetének rövid áttekintése. A vérszerződés, honfoglalás s annak világtörténelmi fontossága. A keresztény vallás fölvétele, s annak jelentősége. Az egyes uralkodó házak története tekintettel a tudomány, műveltség és az alkotmány fejlődésére. A mohácsi vész s annak okai. Erdély különállása s annak jelentősége a vallás és nemzeti szabadság érdekében. A pragmatika sanctió. A nemzet haladása az újabb időben a szellemi és anyagi téren. K. k. Mangold L. A magyarok története. Hetenként 2 óra.

IV. osztály. Az emberiség műveltségi állapota kezdetben. A történelem forrásai és segédtudományai, a keleti népek műveltségi viszonyai a különböző népfajok szerint, a görögök és rómaiak története, a kereszténység terjedése, a népvándorlás s az újabb államok keletkezése, a germánok s a hűbérrendszer, az izlam keletkezése s annak terjedése. Németország története a különböző uralkodóházak alatt, a pápák és császárok küzdelme, a kereszties hadjáratok okai és következményei. Francia, Angol, Schweicz, Spanyolország, a törökök, szlávok és normannok története, a műveltségi állapotok, a lőpor és könyvnyomtatás feltalálása s azok fontossága. K. k. Ladányi G. A világtörténet főbb eseményei. Hetenként 3 óra.

8. Művészeti tárgyak.

A) R a j z o l á s.

I. osztály. a) S z a b a d k é z i r a j z. Egyenes és görbe vonalu elemi diszitmények; később arányos nagyítás, kisebbités, majd pedig szabadon rajzolás lapminták után. Legegyszerűbb meanderek, mosaiquok másolása és színezése. Hetenként 3 óra.

b) M é r t a n i r a j z. A szerkesztő síkmértan elemei. A rajzeszközök használati módjának megismertetése; a pont és vonal, tekintettel ezek származására, helyzete és egymáshoz viszonyára; merőlegesek és egyenközűek szerkesztési módja; szögek másolása, ezek nemei, ezekkel való műveletek; síkidomok adott alkatrészeikből való szerkesztése. A körbe írt szabályos sokszögek rajzolása, — szabálytalan sokszögek másolási módjai. Hetenként 2 óra.

II. osztály. a) S z a b a d k é z i r a j z. Tollrajz diszitmények, később görög, mór, renaissance diszitményi elemek megismertetése, ezek arányos rajzolása lapminták után, egyszerű meanderek, palmetta- és kehelyalakzatok s ezeknek színezése. Hetenként 2 óra.

b) M é r t a n i r a j z. 1. A szerkesztő síkmértan folytatása, a sokszögek, csillagidomok s legfontosabb érintési feladatok; a kupmetszetek, valamint a kerekények és csillagvonalak szerkesztésének különféle módjai. 2. Az ábrázoló mértanból az orthogonális vetülettan elemei, a tér megismertetése, szemléltetése.*) Az ábrázoló mértannak feladata és gyakorlati hasznának fejtegetése. A síkrendszer, a pont és a vonal vetülete; egyenes nyompontjai, valódi nagysága s hajlásszögének meghatározása, A sík különféle helyzete a térben; egyenesen keresztül síkokat fektetni, a síkok metszési éle. Fődő pontok és vonalak; ezek oldalvetülete. Egyenközűek és metsző egyeneseken keresztül síkokat fektetni. Hetenként 3 óra.

III. osztály. a) S z a b a d k é z i r a j z. Relief, később plasztikus renaissance és gót ékitmények lapminták utáni arányos rajzolása, teljes árnyékolással, egyes ékitmények önálló vázolása, különös sulyt fektetve a szemmérték gyakorlására; továbbá ezek színezése (polichrom.) A figurális rajzból: az arcz alkatrészei, a fej schemája minden oldalról. A kréta és a szénrajz technikájának megismertetése. Hetenként 2 óra.

b) M é r t a n i r a j z. Vetülettan; a II. oszt. tananyagának rövid összefoglalása és ismétlése. — Egyenes és ferde mértani testek ábrázolása, síkkal való metszések; a metszési idomok valódi nagyságának meghatározása. — Forgási testek, éles és tompa menetű csavar. A testek áthatása és halózatának lefejtése.**) Hetenként 2 óra.

*) Minden feladat mielőtt rajzoltatott, lehetőleg mintán lett szemléltetve.

***) Az előadott példák nagyrészt a növendékek házi feladatkép is készíteték.

IV. osztály. a) *S z a b a d k é z i r a j z.* Különféle diszitmények, szalag-diszek, palmetta és kehelyalakzatok stylszerü rajzolása, színezése, részint szén s krétával kivive. Magyar diszitményi elemek, Plasztikus diszitmények, mértani testek, alakzatok főszminta utáni rajzolása, árnyékolással; utóbbiak a távlattani ismeretek felhasználásával. — A figurális rajzból egyszerűbb testrészek, fejek lapminták utáni másolása. — Hetenként 3 óra.

b) *M é r t a n i r a j z.* 1. Árnszerkezettan. A fénysugár iránya, a pont, vonal, egyenes s görbe vonalú síkidomok; valamint a szögletes és gömbölyű testek és testesoportozatok ön- és vetett árnyéka; csúcsán álló gúla, kúp, különféle fülkék belső árnyéka, stb. — 2. Átmenet az ábrázoló mértanból a távlattani elemeire, a síkrendszer, alap, közép és láthatárvonal; fősugár, szem-, táv- és enyészpontok megismertetése és használási módja, kísérletekkel és példákkal magyarázva szemléltető távlattani készülékek segítségével. — A pont, vonal, síkidomok, parquetek távlati képének meghatározása áthatási és távmetszési módszer szerint. — A szabad távlattanból, az építészet köréből vett elemi feladatok megfejtése; végre koczka, hasáb, oszlopsor, összetett áthatási test, lépcső stb. távlati képe és távlati árnyék szerkesztése. Hetenként 2 óra.

B) *S z é p í r á s.*

I. és II. osztály. Magyar és német folyóírás ütem szerint. Hetenként 1—1 óra.

III. osztály. Ronde-írás: a kis és nagybetűk különféle alakjainak megismertetése hatféle nagyságban Reulaux módszere szerint. Fraktur, gót, modern kis és nagybetűk megismertetése, Hetenként 1 óra.

C) *É n e k.*

I. osztály. Énekgyakorlatok az első három hangtól fogva a teljes C-dur scáláig — ide értve a szokottabb ütényemeket, a negyed-, fél-, egész- és nyolczad hangjegyeket. — Hangjegyírás. Egy- és kétszólamu magyar népdalok éneklése. Hetenként 1 óra.

II., III., IV. osztály. A kemény és lágy hangnemek ismertetése énekgyakorlatokkal. A hangközök és hangzatok gyakorlása. Alakító és előadójelek. Három- és négyzólamu kardalok. Hetenként 1 óra.

9. *Testgyakorlat.*

Az I. osztályból álló csoport gyakorolta a sorakozást, igazodást, nyitódást, zárkozást, fordulatokat, kanyarodásokat s rendekbe fejlődést helyben s menésközben.

A II., III., IV. osztályból álló csoport gyakorolta a kettős rendekbe fejlődést helyben és menésközben. Végül mindkét csoport az egyszerű s összetett szabadgyakorlatokon kívül a szertornázást is gyakorolta. Hetenként 1—1 óra.

V.

Az intézet szerelvényeinek gyarapodása.

A) Könyvtárak.

I. A tanári könyvtár gyarapodása a) ajándékozás útján:

1. A Nagymélt. közokt. miniszteriumtól a »Néptanítók Lapja« 1889. évfolyam.

2. *Méhner Vilmos kiadótól*: Kozma Gy. Világtörténelem polg. leányisk. számára, I. kt. — Dr. Hermann A. Német olvasókönyv és nyelvtan, I. r. — Kozma Gy. Világtörténelem polg. fiúiskolák számára.

3. *Dobrowsky és Franke cségtől*: Láng M. Az osztr.-magyar monarchia földrajza.

5. *Lampel R kiadótól*: Pap J. Természetrajz elemei, 6. kd. — Ihász-Barbarics Magyar nyelvtan, 26. kd. — Némethy L. Róm. kath. egyh. szertartások, 5. kd.

Az ajándékozott művek száma 9, értéke: 10.64 frt.

b) *Bevásárlás útján*: Graf J. Német nyelvtan I. r. 4. kd. — A term. tud. társ. kiadványaiból: Kirándulók zsebkönyve; Heller Á. Az időjárás; Hartmann-Thirring Paszlavszky. Az emberszabásu majmok; Darvay M. Az üstökösök. — Folyóiratok és szaklapok: Középkisiskolai tanáregyes. Közlöny, 1888^{8/9}. évf. — Természettudományi Közlöny és Pótfüzet, 1889. évf. — Polgári iskola, 1889. évf. — Felső nép- és polg. isk. Közlöny, 1889. évf. I. fele. — Gerevich E. A lefelé menő láctörtek.

Összesen 11 mű 11 kötetben és 20.05 frt értékben.

II. *Az ifjusági könyvtár gyarapodása* vétel útján: Radó átdolgozásában: Gróf Benyovszki élete, Vámbéri utazásai, Robinson Crusoe (rég. helyett.) — Simonyi J. Idegen népek közt. — Ferenczy J. Kossuth életrajza. — Benedek E. Székely mesemondó. — Gaal M. Kujak András keleti utazása. K. Tóth K. A világlátók — Marryat, Rüstig Zsigmond (rég. helyett.) — Daudet-Borostyán, A kis izé. — Swift, Gulliver utazásai.

Tényleges gyarapodás összesen: 9 mű, 9 kötetben és 15.95 frt értékben.

III. *A szegény tanulók segély-könyvtára* részére az iskolaszék a következő tankönyveket szerezte be: Hunfalvy-Schneider, Földr. I. r. (5 pld.) — Róth S. Növénytan elemei (5 pld.) — Lange-Cherven, Iskolai Atlasz (8 péld.) — Novák S. Magyar Irálytan (5 pld.) Greguss Gy. Természettan (5 pld.) — Roder A. Bibliái történetek, nagyobb (4 pld.) — Felsmann J. Német olvasókönyv I. r. (5 pld.) — Graf J. Német nyelvtan I. r. 4. kd. (10 pld.)

Összesen 8 mű 47 példányban és 41.27 frt értékben.

Számításba véve a régebbi szerzemények beköttetésére fordított összegeket is, könyvtáraink gyarapodása ily összefoglalásban mutatható ki:

I. Tanári könyvtár.

a) Ajándékozás útján szaporodott 9 művel	10.64	frt értékben.
b) Bevásárlás » » 11 »	24.05	frt »
c) 58 kt. beköttetésére kiadatott . . .	21.40	frt
Összesen .	56.09	frt.

II. Ifjusági könyvtár.

a) Bevásárlás útján szaporodott 9 művel	15.95	frt értékben.
b) 17 kt. beköttetésére fordítottatott . .	5.30	frt
Összesen .	21.25	frt

III. Szegény tanulók segély-könyvtára.

a) Bevásárlás útján szaporodott 47 darabbal	41.27	frt ért.
b) 9 drb beköttetésére fordítottatott . . .	1.80	frt
Összesen .	43.07	frt

B) Szertárak.

I. *Természettani szertár.* A m. évi Értesítő 20. lapján jelzett igazításokat, illetve megrendelést, az állami mechanikai tanműhely csak ezen isk. év elején teljesíthetvén, ezek költségeinek elszámolása is az idénre kellett, hogy maradjon. E szerint a takarékpénztár 60 frtnyi adományából kiadatott: 1 légszivattyu javításáért 25 frt; a magdeburgi félgömbök javításáért 1.20 frt; a pneumatikus tűzszerszám javításáért 1 frt; 1 új Heronlabdáért (fém-ből, sűrítővel) 14 frt. Összesen 41.20 frt.

II. III. IV. *Természettajzsi, mértani és földrajzi szertárak* ez évben nem gyarapodtak.

V. *Rajzszertár.* Szemlér M. Elemi rajzlapok, 2 füzet à 60 kr. (régii helyett.) — Egy rögzítő csövecske (fixateur) fém-ből à 50 kr. — 38 drb. rajzminta felragasztása kemény papírra 6.80 frt.

VI. *Szegény tanulók rajzeszköz-tára.* Beszereztetett 6 drb. svájci rajzeszköz tokban, 15.60 frt. — Elhasználásra kiosztatott ingyen 200 iv rajzpapír, 1 tuczat rajz-szén, 1 tuczat tuscsésze, 20 drb. finom és 16 drb. közönséges festék, összesen 19.40 forint értékben.

VII. *Régi pénzek és érmek gyűjteménye* egyes tanulók ajándékából szaporodott 4 darabbal.

VIII. *Zeneszertár.* Az ingyenes hegedü-tanfolyamban résztvevő szegény tanulók használatára beszereztetett 8 drb. hegedü vonóval

és 8 drb. hangjegy-állvány, együtt 45 frt értékben. Az énektanításnál használt régi hegedűhöz egy vonó à 2.20 frt.

IX. *Tornaszertár.* A tornatéren a régi, korhadt korlát helyett új korlát készítettet 12 frtért.

C) *Butorneműek, javítások és vegyesek.*

1 új kétajtós könyvszekrény 16 frt. — 11 drb. köpőláda 4.40 frt. — 1 fekete tábla újra festése és javítása 1.50 frt. — A fali óra igazítása 2 frt. — 1 gyászlobogó készítettése 10 frt. — Üveges munkáért 3.90 frt. — Szivacs és kréta 5.60 frt. — Szoba-seprők és surlókefék 2.73 frt. — 1 új értekezleti jegyzőkönyv 1.50 frt. — Apróbb igazítások és vegyesneműekért 5.36 frt. — Össz. 52.99 frt.

IV.

A tanulók érdemsorozata az 1888–89. isk. évről.

I. OSZTÁLY.

Folyó szám	A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számtan	Mértan	Természetrajz	Szabadkézi rajz	Mértani rajz	Szépíráás	Énekés	Testgyakorlat	Szorgalom	Magaviselet
	Bozzay Rezső	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2
	Ehrenreich István	3	3	3	2	4	3	2	3	3	3	2	3	4	2
	Fatér Lajos	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	2	4	3
	Koln Mór	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
5	Mazol Emil	2	2	2	3	4	2	2	2	3	3	2	3	3	1
	Monda Ferencz	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	1	3	3	2
	Schwarcz Nándor	n	e	m	t	e	t	t	v	i	z	s	g	á	t
	Schwarcz Salamon	1	3	3	2	3	3	3	1	2	1	2	1	3	2
	Stein Jenő	3	3	3	2	3	2	3	2	3	3	2	3	2	1
	Stern József	1	2	2	1	1	2	1	1	2	1	3	2	2	1
10	Ster. Károly	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1	3	2	2	1
	Tóth János	3	3	3	3	3	3	3	1	2	2	3	3	3	2
	Tower Vilmos	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	3	1
	Wendl Jenő	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2

Pótvizsgát tehet: Schwarcz Nándor.

Javító vizsgát tehet: Ehrenreich István, Fatér Lajos és Mazol Emil.

II. OSZTÁLY.

Folyó szám	A tanuló neve*)	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Számítan	Mértan	Természetrajz	Egészségtan	Szabadkézi rajz	Mértani rajz	Szépíráás	Énekítés	Testgyakorlat	Szorgalom	Magaviselet
5	Beck Hugó	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	3	2
	Collognáth Ferencz*	2	2	3	2	2	3	2	2	1	2	1	1	3	3	1
	Horváth János*	2	2	3	3	3	3	3	2	1	2	1	1	3	3	2
	Horváth Lajos	4	4	4	4	3	3	3	3	3	4	3	3	4	4	3
	Kaiser Vilmos	2	3	3	3	2	3	2	2	3	2	2	3	3	3	2
	Kis György	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	3	3	2
	Koch Henrik*	2	3	3	3	2	3	2	1	2	2	1	1	2	3	2
	Peintler Géza*	2	1	2	2	2	1	1	1	3	2	3	1	2	2	1
	Petrik Dezső*	1	2	2	3	2	2	3	2	2	3	3	2	3	2	1
	Selinger Lajos*	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	3	2	2	2
10	Szalaváry János	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2	3	3	3	2
	Wolf Géza*	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1	3	3	3	2

Magán vizsgát tett a nagyméltóságú közoktatásügyi miniszter ur folyó évi május 29-én 23061. sz. a. adott engedélye alapján *Hartmann Béla.*

Osztályismétlésre utasítottak: Horváth Lajos.

*) A *-gal jelöltek résztvettek a hegedű-tanfolyamban.

III. OSZTÁLY.

Folyó szám	A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Számtan	Méretan	Természetrajz	Szabadkézi rajz	Mértani rajz	Szépíráás	Éneklés	Testgyakorlat	Szorgalom	Magaviselet
5	Beretz Árpád	3	2	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	2	3	2
	Dervarics Kálmán*	3	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	1
	Kelcz Gyula*	2	2	2	1	2	3	2	2	3	3	3	1	3	3	2
	Majszinovic Miklós*	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	1	2	3	3	2
	Messer Sándor	1	1	1	2	1	2	3	3	2	2	3	3	1	2	2
	Orbán Antal*	1	1	2	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	1
	Oszter István	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	1	3	—	3	2
	Petrik Árpád	1	1	2	2	1	2	2	1	3	2	3	3	3	3	2
	Pollák József	1	1	1	1	1	2	2	1	2	2	3	3	2	2	2
	Rádli Lajos	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2
10	Sáfrán János*	3	2	1	3	3	3	3	3	1	2	1	1	3	2	1
	Schifter M. Béla	3	3	3	4	3	4	3	3	2	2	2	2	1	3	2
	Sersa József	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	3	3	3	2

Favító vizsgát tehet: Schifter Béla.

IV. OSZTÁLY.

Folyó szám	A tanuló neve	Hittan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Történelem	Számтан	Mértan	Természettan	Szabadkézi rajz	Mértani rajz	Testgyakorlat	Éneklés	Szorgalom	Magaviselet
	Bellosics Lipót*	3	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2
	Borsos István*	1	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3	1	3	2
	Göncz Gábor*	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	2
	Guttman Viktor*	3	3	2	2	2	3	3	3	2	3	2	1	3	2
5	Ivanics József	3	2	1	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	2
	Kaufmann Manó	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	3	2	2	1
	Kulcsár Miklós	3	3	2	3	2	2	2	3	1	1	3	3	3	2
	Pollák Emil	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	—	3	1	1
	Szép János*	1	2	2	3	1	2	2	2	1	2	3	1	2	2
10	Wortmann Béla	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	2

Magánvizsgát tett a nagyméltóságú közoktatásügyi miniszter ur f. évi márcz. 27 én 12422. sz. a. adott engedélye alapján Lusztig Samu.

Az érdemsorozat jegyeinek jelentése.

a) A z e l ő m e n e t e l b e n : b) A s z o r g a l o m b a n :

1 = jeles.

1 = ernyedetlen.

2 = jó.

2 = dicséretes.

3 = elégséges.

3 = változó.

4 = elégtelen.

4 = hanyag.

c) A z e r k ö l c s i m a g a v i s e l e t b e n :

1 = dicséretes.

2 = jó.

3 = türehető.

Az alsó-lendvai polgári finiskola tanulójának statisztikai kimutatása 188° 9-ről.

VII.

ÖSSZE		OSZTÁLY																					
		A tanulók száma		Vallás szerint		Illetőség szerint		Születési hely szerint		A szülők polgári állása szerint		Nyelvismeret szerint (Eliól áll az anyanyelv)		Születési év szerint		Előmenetel a tanév végén		Tandijfizető		Tandijmentes		Segélyezett	
I.	14	beiratott	14	római katolikus	9	helybeli	7	alsó-lendvai	5	értelmiségi	6	magyar	1	1872.	3	felsőbb osztályba mehet	9	egészen	4	5	3	18	4
II.	12	évközben kimaradt	7	evangelikus	1	vidéki	8	zalamegyei	4	önálló őstermelő	4	magyar, német	1	1873.	1	javitó vizsgát tehet	1	félig	2	5	2	15	3
III.	13	maradt az év végén	10	mózes vallásu	1	alsó-lendvai	8	más megyei	5	önálló keresk. v. iparos	2	magyar, horvát	1	1874.	2	osztálytism. kénytelen	2	egészen	6	5	8	17	4
IV.	10		10		7		5		3	magán tisztviselő	1	magyar, vend	1	1875.	2		5		2	5	2	7	3
	49		33		2		32		17	személyes szolgálattevő	1	magyar, német, vend	1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17	magyar	1	magyar, német, vend	1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17	magyar, horvát	1	magyar, német, horvát	1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17	magyar, német, horvát	1	német, magyar	1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17	tót, magyar	1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1879.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1872.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1873.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1874.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1875.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1876.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1877.	3		1		4	1	5	18	4
	49		33		2		32		17		1		1	1878.	3		1		4	1	5	18	4
	49</																						

Statistikai kimutatás a tanulmányi előmenetelről 1888^g-ben.

Tantárgyak	I. osztály				II. osztály				III. osztály				IV. osztály				Összeg			
	E	R	D	E	E	D	E	M	J	M	J	E	G	Y	E	K	E	K		
Hittan	3	3	7	1	7	3	1	5	6	5	5	1	4	14	13	20	1	1		
Magyar nyelv	4	4	9	1	4	6	1	4	4	5	4	3	4	8	15	24	1	1		
Német nyelv	—	6	7	—	3	8	1	3	4	—	4	5	1	8	19	20	1	1		
Földrajz	—	6	6	—	3	8	1	3	5	1	4	3	4	7	17	22	2	2		
Történelem	1	—	—	—	—	—	—	4	4	5	5	4	2	8	8	7	—	—		
Számtan	2	—	8	3	6	5	1	4	6	1	2	4	4	6	15	23	4	4		
Mértan	—	5	8	—	3	8	—	5	9	—	—	—	—	5	15	28	—	—		
Természetrajz	1	4	8	—	5	6	2	4	7	—	—	—	—	4	13	21	—	—		
Egészségtan	—	—	—	—	8	2	—	4	—	—	—	—	—	2	8	2	—	—		
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	—	—		
Szabakézi rajz	4	3	6	2	7	3	—	6	5	1	3	4	4	11	20	17	1	1		
Mértani rajz	—	4	9	—	7	4	1	10	3	2	4	4	—	2	25	20	1	1		
Szépíráás	3	1	9	4	4	4	—	3	6	—	—	—	—	11	8	19	—	—		
Éneklés	2	4	7	4	2	6	—	4	6	—	5	2	—	14	13	21	—	—		
Testgyakorlat	2	4	7	—	4	7	1	4	6	—	—	—	—	5	14	26	1	1		
Szorgalom	—	3	8	2	3	8	1	6	7	—	1	4	—	1	16	28	3	3		
Magaviselet	5	6	2	—	8	1	—	10	—	—	2	8	—	13	32	—	—	—		
Összeg	23	53	101	5	20	74	79	7	36	78	78	2	41	51	47	120	256	305	14	

IX.

Statisztikai kimutatás az eltávozott tanulókról.

Az eltávozás ideje	Mely osztályból?	Mely osztályból?													Összesen			
		más polgári iskolába	kereskedelmi iskolába	gymnasiunumba	reáliskolába	tanítóképezdébe	elemi iskolába	gazdasági pályára	kereskedelmi pályára	iparos pályára	irnoki (díjnoki) állásra	postához ment	katonai pályára	árvaházba		pályát nem választott	nem tudatik	meghalt
187 ^{2/3} —188 ^{7/8} végéig*)	I—VI.	25	—	24	6	42	7	13	43	65	12	1	2	1	8	8	1	258
Az 188 ^{7/8} tanév végén	I.	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	5
	II.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3
	III.	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	4
	IV.	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7
Az 1888/89 tanév folyamán	I—IV.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen	—	26	6	25	6	42	8	13	47	68	12	1	3	1	10	8	1	277

*) L. az intézet XVI. „Értesítő“-jét.

X.

Jótékonyág.

1. Az iskolaszék az egész tandíjat (9.50 frt) 20, a fél tandíjt (5 frt) 3 tanulónak engedte el s így e czimen 23 tanulót együtt 205 frttal segélyezett. Továbbá a szegény tanulók ingyen használatára beszerzett 47 drb. bekötöttet 9 drb. tankönyvet és rajzszerekkel való ellátásukra fordított összesen 78.07 frtot. A szegény tanulónak az iskolaszék által nyújtott segély kitesz tehát össz. 283.07 frtot.

2. Ingyenes étellemezéssel segélyeztek 6 szegény tanulót a következő jóltevők:

Hajós Mihály ügyvéd és iskolaszéki elnök ur 2 tanulónak 4 hóig, *Guttman Főzsef* ügyvédsegéd ur 2 tanulónak 2—2 hóig, *Stein Antal* postamester ur 1 tanulónak 2, 1-nek 1 hóig; *Nagy Főzsef* főszolgabíró, *Sissoovich Károly* hercegi tisztartó és *Matyasovszky Vincze* tak. pénzt. pénztárnok urak 1—1 tanulónak 2—2 hóig; *Zakó Dániel* végrehajtó, *Collognath Ferencz* adóhivatali ellenőr és *Tausz Ferencz* tak. pénzt. I. könyvvezető urak 1—1 tanulónak 1—1 hóig adtak teljes étellemezést. *Bellosics Fános* birtokos ur 1 tanulónak 1 hóig ebédet.

Hetenként 1—1 nap teljes étellemezéssel láttak el a) e g é s z é v e n á t: *Pollák Lázár* ur 3 tanulót; *Arnstein Simon*, *Schwarz Jakab* és *Reichenfeld Sándor* urak 2—2 tanulót; *Brünner Samu*, *Deutsch Miksa*, *Deutsch Mór*, *Wörtmann Benő*, *Brüll Lipót*, *Weisz Ede*, *Weisz Adolf*, *Sommer Ede*. *Krausz Farkas*, *Schön Hermann*, *Freyer Fülöp* urak és *Wolfsohn Netti* asszonyág 1—1 tanulót; b) f é l é v e n á t: *Pollák Zsigmond* ur és *Özv. Löbl Ignác*zné urnő 1—1 tanulót.

Hetenként 2 napi teljes étellemezéssel segélyeztek e g é s z é v e n á t 1—1 tanulót: *Elefánd Dávid*, *Schön Hermann* és *Stern Dávid*.

3. *Lenck Ödön* hercegi uradalmi főbérlo ur számos éven át gyakorolt jótékonyágát az idén is megújítva, 32 köbméter hasáb égerlát ajándékozott az iskola tüzifa-szükségletére.

4. *A helybeli takarékpénztár* mult évi üzleti tiszta nyeresémből 60 frtot adományozott az iskola szükségleteire az iskolaszék belátásához képest leendő felhasználásra.

5. A szorgalomban tanulásbeli előmenetel- és jó magaviseletben magukat kitüntetett növendékek jutalmazása céljából az iskolaszék által kibocsátott gyűjtő-iven a helybeli közönség körében a következő szives adományok folytak be:

Dr. Wollák Adolf ur 5 frtot adott a számtanban legkitünőbb tanuló jutalmazására. — *Hajós Mihály*, *Fuss Nándor* és *Laubhaimer*

Oszkár urak 4—4 frtot. — Dr. Józsa Fábrián, Kiss Pál, Isoó Ferencz, Hajós Gyula, Karabélyos Elek és Bozzay Pál urak 2—2 frtot. — Matyasovszky Vincze, Bellosics János, Szirmay Béla, Dervarics Kálmán, Nagy Alajos, Munczhárt Géza, Vachott Károly, Schwarcz Jakab, Ivanics György, Nagy József, Guttman Lajos, Kelcz Gyula, Petrik Gyula, Zakó Elek, Csukics Adolf, Tausz Ferencz urak és Özv. Gordignáni Ferenczné, Özv. Vachott Sándorné urnók 1—1 frtot. Stein Antal, D. J., H. J., Gráner Testvérek, Fuchs János, Lustig Samu, Daróczi Lajos és Tower János urak 50—50 krt. — Ehrenreich János, Mazol Arnold, Ferber József és Deutsch Mór urak 40—40 krt. — Adorján Pál ur 30 krt. — Jandrasovics Ferencz és Rosenberg Mór urak 20—20 krt.

Pollák Lázár ur 1 drb. két lírás ezüstöt, Wortmann Benő ur 1 drb. régi huszast; Freyer Fülöp, Schwarcz József és Brünner Samu urak 1—1 drb. régi huszast. — Tower János ur utólag, a vizsgák folyama alatt 2 frtot adott jutalmul két I. oszt. tanulónak csinos rajzaikért.

Összesen begyűlt 55 frt 30 kr, 1 drb. kétlírás és 5 drb. ezüst huszas.

Fogadják mindazok, a kiknek neveit a fentebbi pontok alatt iskolánk jóltevői közzé beiktatni ez évben is szerencsések voltunk, — a közműveltség szent és hazafias ügye érdekében most is, mint annyiszor hozott nemeskeblű jótékonyságukért, közelebbről pedig polgári iskolánk iránti buzgó érdeklődésükért az iskolaszék és az igazgatóság legmelegebb, hálás köszönetét!

XI.

Segélyzettek és jutalmazottak kimutatása.

1. A tandíj fizetése alól fölmentettek a) e g é s z e n : Monda Ferencz, Stern Károly, Stern József és Wendl Jenő I. oszt., — Beck Hugó, Horváth János, Horváth Lajos, Kaiser Vilmos, Kis György és Peintler Géza II. oszt. — Beretz Árpád, Orbán Antal, Sáfrán János, Schifter Béla és Sersa József III. oszt. — Borsos István, Göncz Gábor, Kaufmann Manó, Kulcsár Miklós és Szép János IV. osztályos tanulók. — b) F é l i g : Tóth János I. oszt., Selinger Lajos és Wolf Géza II. oszt. tanulók.

2. Tankönyvekkel és rajz-szerekkel segélyeztettek a fentiek.

3. Ingyen élelmezéssel segélyeztettek: Wendl Jenő, Stern Károly, Stern József I. oszt., — Peintler Géza és Wolf Géza II. oszt., — Kaufmann Manó IV. oszt. tanulók egész éven át teljes élelmezéssel; Szép János IV. oszt. tanuló 1 hónapig ebéddel.

4. A Molnár-féle alapítvány kamataiból szorgalom, általános előmenetel és jó magaviseletért jutalmat nyertek: *Szép János* IV. és *Orbán Antal* III. oszt. tanulók egyenként 12 frt 11 krt.

5. A helybeli közönség szives adakozásából összegyűlt 55 frt 30 kr, 5 ezüst huszas és 1 kétlírás a következőknek adatott jutalmul:

a) *Pénzbeli jutalmat* nyertek 1) kiválóbb szorgalom, előmenetel és jó magaviseletért: az I. osztályban *Stern József* 4 frtot, *Stern Károly* 3 frtot; a II. osztályban *Peintler Géza* 5 frtot; a IV. osztályban *Kaufmann Manó* 15 frtot; 2) kiválóbb rajzaikért: az I. osztályban *Tóth János* 1 frtot; ugyan ő és *Stern Károly* a Tower J. ur adományából külön 1—1 frtot; a III. osztályban *Oszter István* 5 frtot; a IV. osztályban *Kulcsár Miklós* 4 frtot; — 3) Szépirásért: *Beretz Árpád* III. oszt. tan. 3 huszast, 4) Tornászatért: *Messer Sándor* III oszt. tan. 2 huszast, *Bellosics Lipót* IV. oszt. tan. 1 drb kétlirást.

b) *Könyvekkel jutalmaztattak* 1) kiválóbb szorgalom és általános előmenetelért: a III. osztályban *Pollák József* és *Petrik Árpád*; a IV. osztályban *Bellosics Lipót* és *Ivanics József*. — 2) A Dr. Wollák Adolf ügyvéd ur által a mennyiségtanban legkitűnőbb tanuló részére kitűzött 5 frtos jutalmat az általános szorgalmi és előmeneteli jutalmakkal egybefoglalva nyerte *Pollák Emil* IV. oszt. tanuló.

A pénzben és könyvekben kiosztott jutalmak értéke tesz össz. 78 frt 72 krt o. ért. 5 huszast és 2 lírát.

XII.

Szükséges tudnivalók.

I. A jövő 188⁹/₉₀ iskolai évre a beiratások, felvételi és javító vizsgálatok augusztus 31-től szeptember 4-ig bezárólag történnek a következő sorban:

a) augusztus 31-től szeptember 2-án délig beiratnak azon II.—V. osztályba menendő tanulók, a kik javító vizsgára utasitva nincsenek, valamint javító vizsgára jelentkezhetnek azok, a kik a megelőző évben egy vagy két tantárgyból «*elégtelen*» osztályzatot nyertek,

b) szept. 2-án délelőtt 9 óráig felvételi vizsgára jelentkezhetnek azon I. osztályba lépni szándékozó tanulók, a kik életök 9-ik évét betöltötték s az elemi iskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték és mindkét körülményt hiteles iskolai, illetve születési bizonyítvánnyal (keresztlevéllel) igazolni tudják. Az I. osztályba me-

nendő tanulók kötelesek *felvételi vizsgát* tenni a *magyar írás és olvasásból, magyar nyelvből, földrajzból és számolásból*. A felvételekre megkivántatik, hogy az illető növendék a felsorolt tantárgyak mindenikéből tudjon annyit, a mennyit az országos tanterv az elemi népiskola 4. osztálya számára előír. A felvételi vizsgálat alól felmentést csak a tanári kar adhat közös megállapodás folytán és esetről esetre.

c) Az I. osztályba menendők felvételi vizsgája szept. 3-án délelőtt 9—12 és délután 2—5 óráig, a II. III. IV. osztályba menendők felvételi és javító vizsgái pedig szept. 4-én délelőtt tartanak meg. Ugy a felvételi mint a javító vizsgák díjtalanok.

2. A beíratásra a tanulók szülei vagy ezek helyettesei kíséretében tartoznak megjelenni.

3. A polgári iskolába lépő tanuló bármily nemzetiséghez tartozik, köteles a magyar nyelvet is tudni annyira, hogy a törvény által ezen iskolában elrendelt magyar nyelvi oktatásban fenakadás nélkül részt vehessen.

4. A polgári iskola bármely osztályába felvehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik, és az azon osztályban megkivántató előkészültségről vizsgálat útján bizonyosságot tesz.

5. A középiskolából polgári iskolába való átlépés a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak folyó évi május 12-én 6364. szám alatt kiadott rendelete értelmében történhetik a) *elsőrendű bizonyítvány alapján*; b) *másodrendű bizonyítvány alapján*, ha az illető tanuló gymnasiumban latin vagy görög nyelvből, reálskolában francia nyelvből kapott elégtelen osztályzatot, de a többi tantárgyból legalább elégséges érdemjegye van. Azon tantárgyakból azonban, melyeket az átlépni akaró tanuló a középiskolában nem tanult és mely a polgári iskola későbbi osztályai-ban nem fog pótolatni, felvételi vizsgálatra kötelezendő; ha erre előkészülve nem volna, az előkészületre az osztályvizsgálat idejéig terjedő háttér idő engedélyezhető s csakis a felvételi vizsgálat előzetes sikeres letétele után bocsátható osztályvizsgálatra.

c) Oly tanuló, ki a középiskolában a latin, görög, illetve francia nyelvet leszámítva, legfeljebb két tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, szintén felvehető a polgári iskola következő felsőbb osztályába sikeres javító, illetve felvételi vizsgálat alapján, mihez a kir. tanfelügyelő engedélye szükséges.

d) Oly tanuló, ki a középiskola valamely osztályát eredménytelenül ismételte, a polgári iskola megfelelő, sőt amennyiben a fentebbi pontok feltételeinek is megfelel, magasabb osztályába is felvehető.

6. A polgári iskolába való felvételre az 1887. évi 22-ik tör-

vényczik alapján mulhatatlanul megköveteltetik minden 12 évet betöltött tanulótól, hogy hiteles hatósági bizonyítvánnyal igazolja:

a) hogy a legutóbbi 5 év alatt védhímlővel újra oltatott; vagy

b) hogy az újraoltás alól orvosilag felmentetett.

7. A polgári iskola 4 alsó osztályából felvételi vizsgálat alapján átléphet a tanuló a középiskolák megfelelő osztályába.

8. A polgári iskola IV. osztályát végzett tanuló, ha életkora engedi, átléphet a) *tanítóképezdebe*; b) *kereskedelmi középiskolába*; c) *középipariskolába*; d) *az országos mintarajztanodába*; e) *a cs. és kir. valamint a m. kir. hadapród (cadet) iskolába*.

9. A polgári iskola VI. osztályát végzett tanuló előtt a következő pályák állanak nyitva: a minősítési törvény értelmében lehet községi és körjegyző; alkalmazható különféle állami hivataloknál, kereskedelmi és ipari vállalatoknál és pénzüzeteknél mint hivatalnok.

Ha tovább akar tanulni, átléphet a gazdasági és állatorvosi tanintézetekbe, a posta- és táviró tiszteket képző, valamint a Budapesten szervezett vasuti tisztképző tanfolyamra és a rajztanár képzőbe.

10. A tandij egész évre 10 firt, melynek első fele *a beiratàskor*, második fele *februàr hóban* fizetendő.

11. Szegénysorsu és jó előmenetelü tanulók egész, vagy fél tandij-elengedésben részesülhetnek s használatra tankönyveket és rajz-szereket ingyen kaphatnak a lehetőségig. A kik ezen segélyben akarnak részesülni, kötelesek szegénységi és iskolai bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványaikat — a községi polg. iskola-székhez czimezve — beiratás alkalmával az igazgatóságnál benyújtani. Ugyanekkor nyujtandók be az élelmezéssel való segélyért is a folyamodványok.

12. A vidékről jövő tanulók figyelmeztetnek hogy *szállást fogadni az igazgatóság előleges tudta és beleegyezése nélkül nem szabad*.

13. A kik latin nyelvet is akarnak tanulni, ebbeli szándékukat a beiratàskor jelentsék ki,

14. Elegendő számu tanuló jelentkezése esetén az V. osztály is meg fog nyittatni.

Alsó-Lendván, 1889. junius hó végén.

Az igazgatóság.